

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States. Thirtieth year. Published daily by The Szabadsag Printing & Publishing Co.

Founded by E. T. KOHÁNYI. ALAPITÓJA: KOHÁNYI TIHAMÉR. DR. ANDREW CSERNA, Editor.

Printed and Published at Szerkesztőség és kiadóhivatal 700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre \$6.00.

Beth-Shan. TIZEZER esztendő civilizáció elsüllyedt színtere, ősi kultúrák hideg temetője: Beth-Shan.

Ősi kultúrák hideg temetője: Beth-Shan. Furcsa, biblikus nevű város, Beth-Shan, ott a messiás szentföldön, Palesztinában, a Jezrel völgyében, nyugatra a Jordán folyótól, ahol az Údvöztetőt megkeresztelte Szt. János, délnyugatra a Genezareth tavától, amelynek

harcosok, akik Damascusra akarták magukat vetni. Az amerikai tudósok a napfényre hozzák majd a titokzatos mélységből a vár ós romjait: kilenc civilizáció emlékeit.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

A régi hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

És a hadvezérek ezt a pontot választották mindig támadásuk kiindulásul, minden hadvezérnek itt öltött először eszébe az örök gondolat: az egész világ leigazása.

A hangyák társadalmá

"Egyenes uton" járnak a hangyák.

AZ állattársadalomnak talán a legérdekesebb tagja a hangya. Arról, hogy mennyire kifejlődött benne a társadalmi együttműködése

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Ezenkívül a hangya elvárja a többi hangyáét, mint a legcélszerűbb tengerésznek. E szociális felfedezés egy Cornetz nevű svájci természettudós tette.

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Ezenkívül a hangya elvárja a többi hangyáét, mint a legcélszerűbb tengerésznek. E szociális felfedezés egy Cornetz nevű svájci természettudós tette.

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Ezenkívül a hangya elvárja a többi hangyáét, mint a legcélszerűbb tengerésznek. E szociális felfedezés egy Cornetz nevű svájci természettudós tette.

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Ezenkívül a hangya elvárja a többi hangyáét, mint a legcélszerűbb tengerésznek. E szociális felfedezés egy Cornetz nevű svájci természettudós tette.

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Ezenkívül a hangya elvárja a többi hangyáét, mint a legcélszerűbb tengerésznek. E szociális felfedezés egy Cornetz nevű svájci természettudós tette.

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Ezenkívül a hangya elvárja a többi hangyáét, mint a legcélszerűbb tengerésznek. E szociális felfedezés egy Cornetz nevű svájci természettudós tette.

A tudósok és laikusok már régóta behatóan tanulmányozták a hangya egy bizonyos tulajdonságát. Azt, hogy a lakásától hosszú mértékűre elütözik, nem hangya maga után semmiféle nyomot, amin vissza tudna igazolni.

Látogatás Williamstownban

IV. Beszélgetés gróf Teleki Pállekal.

Gróf Teleki Pál és felesége.

Utam céljához értem a grönörű Grace Hallban vagyok, a Williams college dísztermében, mint a hogyan odabaha mondanék. Ez a csarnok remek keret, igazán klasz szikus háttér a Politikai Intézet előadásaihoz.

Nézéledéséből nagy taps riadt föl: bejött gróf Teleki Pál és könyveden meghajta magát, minden formáságnak azonnal hozzákész előadásához. Jegyzetéből olvas fel 0 is, mint a többi előadó, mert az előadásokat külön könyvek alakjában ki fogják adni; de azért előadása közvetlen és inkább eszevesz jelleű. Hogy ennek dacára bizonyos elfogódottság megérzik rajta: az csak természetes; hiszen most 0 itt az egyedüli képviselője a magyar ügynek és Magyarország volt miniszterelnöke nagyon jól tudja, hogy mekkora fontosságú minden szó, a mit kimond.

Angolása folyékony és kiejtése érthető, nem úgy mint a párisi egyetem tanáráé, akit még aznap este hallottam ugyanazon a helyen előadni. Természetesen 0 sem az amerikai angolással beszél, hanem az angliával; ugyanígy szintén szóhasználatában is van néhány amerikai filnek szókatlan kapcsolás.

Előadását odaadó figyelemmel hallgatták. Amit mond: azt nem könnyű mérgetni az amerikaiak általánosság; hiszen annyira mást mondtak néki Magyarország ügyéről, hogy a bizalmatlanság egészen jogosult az exponált magyar államférfiával szemben. És ennek dacára, a legzsinótt nyitviúságot és kedves szeretetreméltóságot tapasztaltam az amerikaiak és idegenek közötti Teleki gróf iránt.

Mikor befejezte pontosan egy óra hosszú sajtó tartó történelmi előadását — éppen a nemzetiségi kérdés eredetéről beszélt — hálas tapsokkal köszöntö meg halgatóság az előadó munkáját. A közönség lassan elszórt, de az előadók még benmaradtak a teremben, feleségeikkel együtt. Nagy tanácskozást folytattak: nem sokára megtudtam, hogy egy közösen adandó "tea party"-ról volt szó közöttük.

Megvartam Teleki Pál grófot. Nem télt bele 0t peró: odajött a grófné is. A csarnok bejáratánál megkértem őket, hogy nemcsak írásban, hanem képbén is bemutatthassam az amerikai magyarságnak.

A grófi pár a legkedveltebb szíveséggel fogadott. Magartatásuknak talán abban nyujtom legnagyobb dicsőretét, ha azt mondom, hogy egészen jó demokráták. Abból az arisztokratikus zárkózottságból, mely valaha a magyar mágns köröknek oly jellemző saját-sága volt, semmit sem találni rajtuk. A legfermelebb körvelégekkel vegyűltek el az amerikai társaság tagjai közt és szerettek mindenütt becsületet a magyar névnek. Nem tudok, ha azt mondom, hogy Teleki grófnak ma a legkedveltebb vendégek a williamstowni társaságban.

Lakusúgik Teleki gróffal mentem, aki el-beszélte meghívatasára történetét. Csak junius hóban kaptam az Intézet hívasát és alig volt négy hete, hogy az egész könyvre menő hét

előadást elkészíttesse. No, hész volt a helyzete: Magyar, mert nem a miniszterelnököt, hanem a földrajzi szakfűdöst hívták meg benne, holtot másfél-ol teljesben tisztában van az azzal az óriási felelősségi hivatással, mely e szerep-körben reá, mint Magyarország par excellence "representative man"-jére várakozik. Hiszen amit most 0 ennek a művelti, intellektuális társaságnak átad: mintha Amerikának adná azt át.

Megérkezünk a palotához, melyben a grófnak laknak: az Alpha Beta Phi diákgyűlet házához. A könyvtáram büszksége a háznak; a legelőkelőbb férfi-klubnak is tisztességre válnék. Ez a hatalmas terem lett a gróf dolgozószobája: itt mutogatta meg azokat a pompás vetítésre készített lemezeket, melyeken Magyarország térképét és statisztikai kiábrázolását fogja hallgatóság elé terjeszteni. Ezek a lemezek a legjobb adatok vannak, amelyek a magyar helyzetnek a legbensőbb tájrák fel a hozzáértők előtt. A gróf maga írt le számomra egyet ezek közül az adatok közül: a népeség négyzetmérföldenkénti arányszáma az alföldön 138, a felföldeken 168; a terméshozadék arányszáma pedig az alföldön 128 bushel, a felföldön pedig csak 83 bushel.

Ázonnal látható képe az Alföld gazdagságának és a felföld viszonylagos szegénységének. Ébed után átjött a szállodából gróf Széchenyi László, kivel így szintén páratlan alkalom nyílt megismerkedni. Komoly és értékes tagja 0 is a magyar mágnsvilágnak, melynek ime most is a legjobbjai fogtak össze, hogy a veszedelem idején mentétek, ami még menthető.

Kérdeztem Magyarországot volt miniszterelnökötől, hogy milyen reményeségek vannak a magyar pénzügyi helyzet javulását illetőleg. Hegedűs miniszter tervével kapcsolatban: A gróf azt felelte, hogy most van a krízis: a földválság kérdésében. Ha ezt is kibírja Hegedűs politikája és személyiségét nem gáncsolják el: akkor több veszély nem fenyegeti és minden valószínűség szerint elérí kitűzött célját: felviszi a koronát az 0t svájci centime értékére.

A nemzetgyűlésről is birtatólag beszélt a gróf. Amennyire elszomorító, hogy nagyon sok nem odaváló elem van benne: éppen olyan bátorító az is, hogy igaz értékek is vannak. Felhozza példának a földreform vitáját és elismeréssel nyilatkozott a kisgazdapárt tagjainak szakértelméről és higgadtságáról és a bizottsági ülések magas színvonaláról. Általában a helyzet szerinte határozottan javult tavaly óta.

Mint reformzusát ember, érdeklődtem az amerikai magyar reformusát egyházas jövődjében most küszöbön álló fordulóiról is. Megerősítette azt az értesülésemet, hogy Boer-Elek volt erdélyi főgondnokot a konvent valóban tehatalommal küldte ki a volt eszakiakot egyházas helyzetnek rendezésére és a kiküldött szeptember első napjában már meg is érkezik.

Mikor elbucuztam, kifejeztem azt a reményeséget, hogy erre beljebb Amerikában is láthatjuk előkelő vendégeinket. Teleki gróf pedig nemcsak kikisért, hanem segített lefeyképezni azt a házat, ahol lának és a pompás fák alatt sétálva is elbeszélgettem még velem. Lelkemre kötötte, hogy adjam át az amerikai magyaroknak üdvözlétet, a Szabadságunk pedig köszönetet, hogy munkája iránti érdeklődést és megbecsülést ékként megbizonyította.

Toth Sándor.

Henry Ford és a vasut forradalma

HENRY FORD ismét előtérben! Extra! Még pedig annyira az előtérben, mint mikor a róla elnevezett kis autóbilokkat forgalomba hozta.

Ismeretes, hogy a kistermetű nagy Henry az általa megvásárolt Detroit, Toledo & Ironton vasútnak az elnökigazgatója. Még pedig nemcsak emilyen-amilyan elnökigazgatója. Henry nagyon komolyan veszi a hivatását, amit az is igazol, hogy a "megjavítási" mániában ebben a minőségében is erőt vett rajta.

A detroit-i autóbilokk kiállításán egyáltalán nem tesznek a mai nehéz mozdonyokhoz képest. — Szinte hihetetlen, mondták a napokban valakinek, hogy az emberek milyen buták. Mire valók ezek a tulnehéző mozdonyok? Ezek csak arra valók, hogy rengeteg pénzt egyenek meg, mondtak magának, az én pénzemet nem fogják megenni! — Még vagyok győződve,

hogy a sokkal könnyebb mozdonyok sokkal tovább tartanak, sokkal könnyebb őket előállítani és sokkal kevesebb pénzt emésztenek fel.

— Hogy igazán gondolom-e! Uram! A legközelebbi jövőben már gyártani fogom ezeket a mozdonyokat!

A mostani mozdonyoknak az átlagos sulya kétszáz tonna. Rettenetes. Az én mozdonyim hetvenöt tonna maximális sulyal fog csak bírni. That's all! — Hogy miből meritem a következtetésemet? Az autóbilomból. Mit gondolt, mert jár az autóbilon járóknak a fele Fordon? Mert könnyű. Mert

olesó. Mert praktikus. — Mert gyártom? Mert kevésbé kerül az előállítás. Mert könnyebb eladni. — Ez a titka a mozdonyoknak is.

— Aztán a sinek. Megnéztem magamnak a multkor egy ilyen simpárt. Jó, erős, vastag simpár volt. Acélből. Jó, kemény, finom acélből. Gondoltam magamban: ennek a sinek száz esztendőig kellene eltarítani. Há! eltart!

— De biztosíthatom, az én simpárjaimon száz évig fog szadálni a vonat. Ugyanazon a simpáron, — akármit mond is majd az acéltörzst.

A munkások barátja PAIN-EXPELLER. Védjegy Reg. U. S. Pat. Off. Több mint 50 év óta világhírű szer. Vigyázzon a "Horgony" védjegyre.

PÉNZKÜLDÉS

között nagy a különbség. Mindegyik bank átutalja a reaja bizottt pénzt, de az egyik gyorsabban, a másik lassabban. A GYORS ÉS PONTOS pénzküldés óriási tapasztalatot, erős szerveztséget és kitűnő külföldi összeköttetéseket követel. Mi mindezzel rendelkezünk. És ha még tekinthetve veszi, hogy áraink mindig legolcsóbbak, csak SAJÁT ÉRDEKÉBEN CSELEKSZIK ha pénzküldeményét akár Magyarországra, akár a megszállott részekbe átlathunk küldi. Minden küldemény kifizetését a címzett sajátkezűleg aláírt nyugtáival igazoljuk. Ha az óhazába készül,

Hajójegy

nálunk vásároljon. A legjobb hajókra adunk eljegyeket a társaság eredeti árain és utlelének megszerzésében segítségére vagyunk.

Rokonai

kihozatala ügyében forduljon hozzánk. Mi minden felvilágosítást megadunk és a kihozatalhoz szükséges iratokat megszeresszük.

Betétet

elfogadunk és nálunk elhelyezett és megtakarított pénze után 4 SZAZALEK kamatot fizetünk. Pénzét bármikor kamattal visszafizetjük.

Közjegyzői ügyek

pontos és lelkismeretes elintézésé. — Bármely ügyben tanácsal és felvilágosítással szívesen szolgálunk.

American Union Bank

NEMETH JÁNOS, elnök. Fűlélet: 10 EAST 22ND STR., 1597 SECOND AVE., a bankpalotában. Fiók: 83rd St. Corner NEW YORK CITY.

NEM AKARJÁK HAZAENGEDNI A HADSEREGEKET

Az európai kormányok félnek a munkanélküli katonák számának szaporodásától.

VALSÁGOS A HELYZET

PARIS, aug. 22. — Európa országai a háború nyomán abba a helyzetbe jutottak, hogy képtelenek a hadseregeiket hazahozni. Angliában és a kontinenten, Oroszországot bele nem számítva, négy millió ember van fegyver alatt. Ezeknek részére legalább más négy millió ember készíti a szerszám, felszerelési cikkeket, élelmet, avagy végzi a szállításokat.

Ha már most a hadseregeket részben is feloszlatták, az azt jelentené, hogy újabb kétfélmillió katonavált ember szaporítaná a munkanélkülieknek amugy is rengeteg tábort és, hogy legalább másik kétfélmillió ember vesztene el a munkáját, amelyre a hadseregek fenntartása adta meg az alkalmat.

Ezért tartják igen sokan kétségesnek azt, hogy az európai országok feloszlatthassák a magyar szárazföldi hadseregeit. A beavatottak jól tudták azt, hogy ez olyan közgazdasági zavarokat idézne elő, amilyenekhez hasonló nem volt azóta, amikor a forradalmak fegyverekkel zúgtak végig egész Európán.

A legnagyobb baj az, hogy Európa a háború nyomán még mindig nem tért vissza a normális élethez és a kormányok, miután közgazdasági enyhülést nyujtani képesek nem voltak, most a fegyverekkel kénytelenek öröködni a saját épűgük feltelem. Természetes, hogy az egyedüli órvosság a közgazdasági újjászííletés lenne, amelynek megvalósulása esetén semmi esetre sem tartanak fenn továbbra is a nagy hadseregeket.

Es ebben a részben mára, mint Amerikára nem számítanak az európai országok. Hamarosan általános lesz a kiáltás, hogy tőkere van szükség és piacokra. Már pedig tökérs ország jelenleg csak egy van a szűk igaz értelemben és az Amerika.

OLYAN SIMA LESZ AZ ARCA

MINT A MA SZÜLETETT GYERMEK, HA "GENCO" BOROTVAVAL FOG BOROTVALOZNI. MINDEN BOROTVA MELLETT IRÓTT ÁJTALLAS ILYEN BOROTVAL KÜLDÜNK MINDENKINEK, AKI 25 DRB. 4-ÉS SZÉLVÉNYT BEKÜLD. KEVESEBB SZÉLVÉNYRE JOBB AJÁNDÉKOT ADUNK, MINT A TÖBBI GYAROSZOK. GYÖZÖJEN MEG ROLLA, OLIVASSA ÉL A SZÉLVÉNYT, MINDEN CSOMAGBAN VAN EGY.

NÉGYES

DOHÁNYT A LEGJOBBAN FOGÓ PIPADOHÁNY AZ ITTENI PIACON. OLYAN JO, HOGY KONTE JOSEF. LORÁIN-I LAKOS IRJA, HOGY VISZ BELEGE HAZA IS BEMUTATNI. KÖVETELJE MEG BOLTOSSÁT, HOGY HOZASSA MEG A "NÉGYES"-I VAGY HA 3 NEM AKARJA HOZASSA, MEG EGYEDÜLT ÁRA 1000 MERTÉK 25 CENT AZONTUL. 25 CENT SZÁMVETÉVE SZÁLLITVA MINDEN 25 CSOMAGOS VAGY NAGYOBB RENDELÉSHEZ KÜLÖN AJÁNDÉKOT KÜLDÜNK.

JAKAB ÉS TARSA 423 EAST 5th STREET, NEW YORK, N. Y.

ELVESZITTI FÉLSZEMÉT EGY SZÖVETSÉGI BÍRÓ?

TOLEDO. O., aug. 22. — John M. Killits, az 23. esküdtői szövetségi kerületi törvényszék bírja, aki gyakran teljesít kisegítő szolgálata clevelandi törvényszéken is, abban a veszedelemben van, hogy félszemére megvakul.

A kiváló bíró ágyban fekvő beteg annak következtében, hogy szemét, amelyet véletlenül megsértett a gerebelyével otthona kertjében, megerőltette hivatalos iratok olvasásával.

Az orvosai szerint könnyen meggyógyíthat, hogy megsérült szemére megvakul.

AKI KÉSZPÉNZ DOLLAROKAT

KORONÁKAT

akar küldeni Magyarországra, vagy az elszakadt országokba, forduljon a legnagyobb bizalommal KISS EMIL Bankárhoz 133 SECOND AVE. NEW YORK kez áll

BE A FIA Rendő tal. A meg ke. CHI Külön szákaú nók h ter Ge tá, ar Találk örkápl ban a teljesít flatal ment a hogy e rendő hogy Ennek dta ra lyó a of mel nozi e bandita ggek a a földr kétszer lévsére dita ke a földr a rendő lett. A a rendő aludt. t hant ki tudja, a fi a kör őrfőnök menő a megsebe kórházba előbb a oman b szállított lon a fi hamis korát is seryesen hogy n rendőrk honnan feje, hóg támadót gedják a monda gyen: "Tizez anyám viszám kiszedtet anyám késszített lottam k mindig akarták, mint a meggy székem akartok a végen v ordög!" A fiu a börtön halt a k megállap egy tucet Valóságos zása. Két tartoztat javítóint került, n ta magát. A rend ember, va lyos sebét. DETROIT Detroit e új nagysz dagabb. veti nagy roit folyo nadi par vasuti for Két ke a terv fin megépítés sit Compa Transít C A hid jövő évbe Az ame délyt kapo hid építés 30,000,000. A hid v ságu ivet láb magas- fölött. K ken négy villamosol kocsik és mint gy nek majd. Charles yorki mért amerikai ti a hidat.

BELEPUSZTULT A LŐSEIBE A FIATAL RABLÓ

Rendőrt akart kirabolni a fiatal, de rovtól multu bandita.

ÉJFÉLI PÁRBAJ.

A megsebesített rendőrnek sikerült felváltani támadóját.

CHICAGO, Ill., aug. 22. — Különös lőpárbaj folyt le az éjszakában a chicagói rendőrök háza előtt az utcán. Walter Grubowski, 18 éves bandita, arra járt, prédára lesve. Találkozott Thomas Egan rendőrkapitállyal, aki polgári ruhában a rendőrök háza körül teljesített éjjeli szolgálatot. A fiatal bandita egyenesen nekiment a rendőrnek és rákiáltott, hogy emelje fel a karjait. A rendőr azonban úgy iparkodott, hogy kiválassza a revolverét. Ennek megpillantására a bandita ráolt a rendőre. A golyó a sziv fölött talolt a rendőr mellébe, de azért ez viszonylag könnyű volt. Miután a bandita megkísérte a revolvert a földre zuhant rendőr. Még kétszer lőtt a rendőr is. Első lövése kiesett a revolver a bandita kezéből, másodika az is a földre zuhant. Ekkor aztán a rendőr elvesztette az eszméletét. A lövöldözést meghallotta a rendőrök, akik az emeleten aludt. Revolverrel kezében rohant ki az utcára, hogy megtudja, mi történt. A kért férfi a követezen fekiadt. A rendőrök megállított egy arra menő autóbusszt és a súlyosan megsebesült rendőrkaplárt a kórházba vitték. Támadóját előbb a rendőrellomásra vitték, onnan pedig szintén kórházba szállították. Az operáló asztalon a fiu mindent beismert, bár hamis nevet mondott és életkorát is 15 évre hazudta. Keservesen panaszkodott azon, hogy miért nem járatták a rendőroket egyenruhában? Hát honnan tudhatta azt szegény fejé, hogy rendőr az, akit meg támadott. Kérte, hogy ne engedjék elvinni a börtönbe. Elmondta életétörténetét is imígyen:

"Tizenhárom éves koromban szöktem el hazulról. Néha még visszamentem, olyankor édesanyám mindig finom ételeket készített számomra. De nem álltam ki sokáig otthon, mert mindig szidták, korholták, azt akarták, hogy olyan legyek, mint a bátyám, aki mindig elmegy a templomba. Ezért szöktem meg mindig. Én nem akarok a templomba járni. Jaj, vége van! Oda vagyok! Ezer ördög!"

A fiu csakugyan nem került a börtönbe: még aznap meghalt a kórházban. A rendőrség megállapította, hogy legalább egy tucat rablásban volt része. Valószínűleg ez volt a foglalkozása. Két évvel ezelőtt már letartóztatták, de megszökött a javítóintézetből, ahová azért került, mert 15 évesnek vallotta magát.

A rendőrkaplár, aki családost ember, valószínűleg felépül súlyos sebéből.

DETROIT, Mich., aug. 22. — Detroit egy két év mulva egy új nagyserű hídval lesz gazdagabb. Megépítik a tervezett nagy hidat, amely a Detroit folyón át fog vezetni a canadai partra s úgy utcai mind vasúti forgalomra alkalmas lesz.

Két korporáció alapították a terv finanszírozására a hid megépítésére, az American Transit Company és a Canadian Transit Company.

A hid építési munkálatai a jövő évben már megkezdődnek. Az amerikai farságsg engedélyt kapott a kongresszustól a hid építésére, ami körülbelül 30,000,000 dollárba fog kerülni. A hid vázát 1803 láb nagyságú ívek tartják majd, 110 láb magasán lesz a folyó színe fölött. Kettős útja lesz. Egyiken négy sánpáron vonatok és villamosok, a másikon autók, kocsik és egyéb járművek, valamint gyalogosok közlekedhetnek majd.

Charles Evan Fowler new yorki mérnök számos canadai és amerikai mérnökkel együtt építi a hidat.

Felvilágosító hadjáratot indít a német kormány a háborus izgatók ellen

A németek elismerik, hogy az amerikai csapatok okozták az összeomlást.

NEM PEDIG KOMMUNISTA-IZGATÁS.

A háborura izgatók védtelen népet vinnének a mészárszékre.

BERLIN, aug. 20. — Van végre olyan német is, aki arra nézve, hogy mi okozta a németeknek a világháború végén való összeomlását, egy véleményen van az átlagos amerikaiakkal. Az 1918-ik év őszén bekövetkezett vereségek okául sok mindent említettek már: a monarchisták, a demokráta pártok egy országos nagygyűlésén beszélt Landauban. Rámutatott arra, hogy a juncker vezérek azt sürgették, hogy egy egészen feyvertelen nemzetet vinnének szembe azzal az ellenséggel, amely a legmodernebb eszközökkel van felkészülve a háborúra. Azzal érvelnek, hogy a halál is jobb lesz, mint a szolgálat; holott ez az elhatározás bizonyos halált jelentene. Olyanformán járnak el ezek az izgatók, mint a háború régi urai, akik nem világosították fel a népet a helyzet komolyságáról, hanem győzelmeikről adtak ki jelentéseket akkor, amikor valójában vereségek voltak. Óva intette a nemzetet, hogy ezekre az izgatókra hallgasson, akik az országot bizonyos veszélybe vezetnék és csak ezzel tudnák bebizonyítani a vezetőkre való képtelenségüket, ellenben hallgasson azokra a vezetőkre, akik a nehezre és lassabb, de mégis biztosabb uton próbálják kivizetni a nemzetet mostani páratlanul súlyos helyzetéből.

Nagy a panasz az olaszok a nemzeteknek ligája ellen

Az olasz kormány tiltakozik az ellen, hogy Olaszországot másodrendű hatalomnak minősítsék. — Kilépéssel fenyeget.

PARIS, aug. 22. — Olaszország nem fog részt venni a népszövetség szeptemberi ülésén, ha Franciaország és Nagy-Britannia nem áll el azon követeléstől, hogy Olaszországot a "másodrendű nemzetek kategóriájába" sorozzák.

Az olaszok már régen felszólaltak az ellen, hogy a liga fenntartása rengeteg pénzbe kerül, különösen Sir Eric Drummond és Albert Thomas költenek sokat, mintegy két millió líráért évente, és követelték, hogy szálítsák le a kiadásokat.

Az olaszok már régen felszólaltak az ellen, hogy a liga fenntartása rengeteg pénzbe kerül, különösen Sir Eric Drummond és Albert Thomas költenek sokat, mintegy két millió líráért évente, és követelték, hogy szálítsák le a kiadásokat.

A legilletékesebb helyről nyert értesülések szerint Olaszország ez ellen a beosztás ellen a legérellyesebben fog küzdeni, mert azt akarja, hogy Olaszország még több járuljon hozzá a liga költségéhez és azzal a pozícióval fog előállni a legközelebbi ülésen, hogy a ligában résztvevő nemzeteket három kategóriába osztják be. Az első osztályba tartoznának Francia és Angolország, a másodikba Japán és Olaszország, a harmadikba pedig India.

A legilletékesebb helyről nyert értesülések szerint Olaszország ez ellen a beosztás ellen a legérellyesebben fog küzdeni, mert azt akarja, hogy Olaszország még több járuljon hozzá a liga költségéhez és azzal a pozícióval fog előállni a legközelebbi ülésen, hogy a ligában résztvevő nemzeteket három kategóriába osztják be. Az első osztályba tartoznának Francia és Angolország, a másodikba Japán és Olaszország, a harmadikba pedig India.

A rendőrkaplár, aki családost ember, valószínűleg felépül súlyos sebéből.

Csapatokat menesztettek a Panamába

Az Egyesült Államok úgy viseli magát, mint közvetítő.

TENGERÉSZEK MENTEK.

Costa Ricát felhatalmazták a vitás föld elfoglalására.

WASHINGTON, aug. 22. — A külügyminiszterium felhatalmazta Costa Rica köztársaságot, hogy elfoglalhassa és birtokba vegye a Coto-területet, melyet most panamai csapatok tartanak megszállva és a melynek területét a két köztársaság között véres harcok folytak az év tavaszán. Hogy pedig rendelkezésnek annál nagyobb érvényt szerezzen, a Pennsylvanias csatahajón egy zászlóalj tengerészcsapatot küldött le a szobán forgó területre. Hivatás körökből jövő információk szerint megtörténhetik, hogy a csapatoknak nem kell majd partraszállniuk, hanem csak azokon a vizeken horgonyoznak majd.

A külügyminiszterium már május 2-án tudatta Panama köztársasággal, hogy a vitás területet át kell adnia Costa Rica köztársaságnak és erre megfelelő időt adott neki. Most, amikor már jóval több idő telt el és Panama még mindig nem tett eleget kötelezettségének, a külügyminiszterium új jegyzéket intézett a kapadózó kis köztársasághoz, amelyben megírta, hogy a túrelmének vége szakadt és kényszerítve érezte magát, hogy felhatalmazza Costa Ricát ennek a területnek a fegyveres erővel is elfoglalására.

A dolgban az a legérdekesebb, hogy az Egyesült Államok mintegy a védője, protektora Panama köztársaságnak, a csatorna-zóna viszonyánál fogva, és ebben az ügyben mégis Costa Rica pártján áll.

A KÉTNEJŰ HAGYATÉKA

Akit a bigamia miatt soha sem üldözött a törvény sújtó keze.

NEW HAVEN, Conn., aug. 22. — John Gilson itteni probate courti bírót elött megjelent Mrs. Margaret Hayes Harbottle, Columbusi, O. lakos, aki apjának a végrendeletét akarja az itteni bíróságon keresztül megtámadni. Az asszony azzal vádolja halott apját, hogy bigamiában élt.

Az asszony azzal vádolja halott apját, hogy bigamiában élt. Az apa, Jerry Miner Hayes ötvényez dollár értékű vagyonnyal hagyott a két sztenográfusára, Henrietta és Rhea Fisherre, a kiknek házban meghalt.

Mrs. Harbottle anyja volt, a kit Hayes Franklinban, O. vett el, 1877-ben. Nyé esztendői házaság után elhagyta a feleségét és két kisleányát, akik közül az idősebbik később Mrs. Harbottle lett.

Hayes azután New Havenbe jött és itt újra megköltözött. A második feleségének Margaret Ball volt a neve. Ezt is elhagyta néhány évi házasság után.

Gratulál Vilmos, a volt császár Konstantinnak a török feletti győzelemhez

A császár emlékezteti a görög sógort, hogy csapatai az "6 vasutvonalát" használták.

AZ ÜDVÖZLET MEGLEHETŐSEN "CSÁSZÁRI."

Azok a törökök, a kiket most megverték, az ő szövetségesei voltak a világháboruban.

PARIS, aug. 22. — Vilmos volt német császár még mindig érdeklődik a háború továbbfolytatása iránt, és különösen az iránt a háború iránt, melyet csatlódnak tagjai folytatnak. Hollandiai száműzetéséből levelet írt sógórának Konstantin görög királynak, és gratulált neki azokhoz a győzelmekhez, melyeket a görög csapatok a törökök felett arattak Kis-Ázsiában.

A Tribune de Geneve című genfi újság szerint a császár levele meglehetősen hosszú, és mindenben emlékeztet a régi német hadur korábbi stílusára. Gratulációja közben emlékezteti a császár a görög királyt arra a tényre, hogy ezekben a győzelmekben néki is van némi nemű része, mert hiszen az ő parancsára építették a német csapatok azokat a vasutakat, melyeket most a görög seregek a törökök ellen használnak Kis-Ázsiában.

Szaporodik az öngyilkosság és a válás Németországban

A háboru alatti számot éri el azoké a nőké, a kik eldobják maguktól a megunt életet.

A VÁLÁSOK SZÁMA IS NAGYON MAGAS.

A háboru előtti arányszámnak körülbelül a négyszeresére emelkedett fel.

PARIS, aug. 22. — Németországban a háboru előtt az öngyilkosoknak egyharmadrésze nő volt. A háboru alatt ez az arány oda változott, hogy éppen annyit velt a női öngyilkosok száma is, mint a férfiaké, mindkét nemben együttesen szám szerint 16,000 volt, 1916-ban 8000, 1919-ben az öngyilkos férfiak száma 7000 fere szaporodott fel, míg az öngyilkos nőkére ugrott.

RENDKIVÜL SOKAN MEGHÜLNEK MOSTANSÁG AZ ŐSZIES IDŐNEK KORAI BEKÖSZÖNTÉSE FOLYTÁN

Az ilyen hűlés tartós szokott lenni s bizony megviseli a szervezetet. Különösen a vesék sínylik meg. Elgyengülnek, megtelek a sürű vizváladéktól tisztátalanságokkal, mint a szürő, amelyen szennyes víz megy keresztül. Innét van az, hogy hűlés után fájdalmat érzünk a derekunkban, bármily csekély testi munka, hajlongás, végzése után.

Hűlés alatt és hűlés után is PARTOHERB

Vesefü és gyökértea forró főzetje a legaldásosabb ital. Igunk Partoherb teát kora reggel és este lefekvés előtt is. Jótékonyan megizzaszt bennünket. Kimennek szervezetünkbeli nemcsak vesénken és hólyagunkon keresztül, de a bőrünk lyukacsain keresztül is izadszsg formájában a tisztátalan savak.

VESEBÁJBAN SZENVEDŐK, REUMÁBAN KINLÓDÓK, NEMI BAJOSOK, INFLUENZÁS BETEGEK és más hasonló bajokban szenvedők is, a legnagyobb sikerrel használják ezt a kitünő gyógyteát, amely gyögyereji növények, füvek, gyökörök, levelek, gyökerek tudományos alapon való keveréke.

FELVILÁGOSÍTÁS a pénzkicserélés ügyében

A Magyar Királyi Állami Jegyintézet megbízott engem a magyar lebelgyezési osztrák-magyar bankjegyek és a Magyar Királyi Póstatárakéknak...

Csakis készpénz kicserélés van Betétekről nincsen szó,

mert azok összegét, kívánatra, amúgy is új pénzben fizetik ki.

Hadikölcsönről szintén nincsen szó.

Csakis azok irjanak nyilatkozat formáért, akiknek a birtokában bankjegyek vannak, kerek, piros "Magyarország" bélyegzővel lepecsételve, vagy akiknek ugynevezett postapénzük van.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI JEGYINTÉZET csakis ezeket a forgalomból kivont pénzeket váltja be új pénzre.

A kicserélési határidő folyó évi szeptember hó 15-én lejár.

KISS EMIL, BANKÁR
133 SECOND AVE., NEW YORK
A Magyar Királyi Állami Jegyintézet pénzkicserélési gyűjtőhelye.

AZ ELHAGYOTT MOZI-IRÓNÓNEK ÖNGYILKOSSÁGA
Egy ismert nevű filmmagnás hűtlensége okozta tragédiáját.
NAGY BOTRÁNY LESZ.
Elpálostolására már is sok pénzét áldoztak, hiába.

Pénzküldés
Magyarországra
Csehszlovákiába
Jugoszláviába
Romániába
Készpénz dollárok
kifizetése
Magyarországon,
Jugoszláviában
Postai és távirati
pénzküldés.

Kiss Emil BANKÁR
133 Second Ave., New York.

A SÉRV 7000 EMBERTŐL MEG EMBERTŐL.
A sérv hétézer embernek a halált okozta évente. Miért? Mert a szervezetünkben az egész embernél is nagyobb mennyiségű káros anyagok gyűlnek fel, melyek a szervezetet megmérgezik, és az ember végül meghal. A sérv megelőzése és kezelése a legfontosabb feladatunk. A sérv megelőzésére és kezelésére a legújabb tudományos eredmények alapján készítettük a sérv megelőző és gyógyító szert. Ez a szer nemcsak megelőzi a sérv kialakulását, hanem gyógyítja is a már kialakult sérvet. A sérv megelőzésére és kezelésére a legújabb tudományos eredmények alapján készítettük a sérv megelőző és gyógyító szert. Ez a szer nemcsak megelőzi a sérv kialakulását, hanem gyógyítja is a már kialakult sérvet.

Alfred Sairán
Magyar Ügyvéd
SAIRÁN, NUCCIO & STEVENS
607 Guardian Bank épület (Épület)
CLEVELAND, O.

Mosson dörzsölés nélkül. Egy centért
Ha beküldi \$5.00-t, kap egy dolláros ingyen mossó és egy centért dörzsölő mindegyiket. A mossó és a dörzsölő a legújabb tudományos eredmények alapján készítettük. A mossó megelőzi a ruhák elszíneződését, a dörzsölő pedig eltávolítja a ruhákról a szennyeződést. A mossó megelőzésére és kezelésére a legújabb tudományos eredmények alapján készítettük a mossó megelőző és gyógyító szert. Ez a szer nemcsak megelőzi a mossó kialakulását, hanem gyógyítja is a már kialakult mossót.

PARTOS PATIKA
160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

JOINT SERVICE

er 1
r 15
r 29

WAVE LINE

ÁBÁ

AR LINE

AN LINE

STAR

ONAL

ARINE CO.

AND

RSZÁG

LINE

CO.

YORK CITY

ba

LETT.

ÉN

LINE

CO.

YORK CITY

ba

LETT.

ÉN

LINE

CO.

YORK CITY

ba

LETT.

ÉN

LINE

CO.

YORK CITY

ba

LETT.

ÉN

LINE

CO.

YORK CITY

ba

LETT.

ÉN

MAGYAROK AMERIKÁBAN

PITTSBURGHI HIR.

Közl: Pathay István irodavezető, 331—4th Ave. Room 401.

RÓTH H. IGNAÉ MEGHALT.

Mérhetetlen csapás érte az egyik pittsburghi magyar útleutemet, Róth H. Ignacot, midőn f. hó 16-án a kőnyrtelen halál hosszán szenvedés után áldott lelkű nevet, sül. Ernest Frederikát kiragadta az élők sorából.

A nagymivőségű s nemes lelki ur-ho-lyos példányképe volt a szerénységnek, jósnak s önfeláldozó hitvesnek. 1883. április 4-dikén Balatonfüreden született. Atyja Dr. Ernst Márk hírneves szegedi magyar orvos. Már gyermek korában jött ki az Egyesült Államokba s itt rokonnál Clevelandban telepedett le, hol tanulmányait végezte. Rövid ideig egy nagy amerikai cég irodájában dolgozott. 1906 évben ment férjhez s telepedett le Pitts-burghban, házaságukból egy gyermek, a 12 éves Elemérke született. 1914-ben kis fiával Magyarországra, Szegedre születhöz látogatás ment, hol át-szenvedte a háborús évek borzalmain. Bár már akkor betegnek érezte magát, mégis áldott lelke piheneni nem engedte. Vigasztalta a szomorkodókat, midőn őszire is a férje iránti viszontlátás vágyával volt telve, tanította mintegy 40 tanítványát az angol nyelvre s amellett írt keresett testi fájalmára. Híába volt nagyhírű apjának, valamint a többi orvosoknak minden tudománya, fájalmát csak egyhúttal tudták meg. Így opráták, de sikertelenül. Miből lehetett, a háború befejezése után, visszatérkezett az aggó-gó férjhez Amerikába, hol lelki-leg boldogan telt fájalmára előbb házi kezeléssel, utóbb pedig a West Penn kórházban keresett gyógyulást. Hiába volt az orvosi tudomány minden próbája, segítség dr. beteggégére nem volt, sikertelen módszerei operá-lás után férje s gyermeke karjai kö-zött aug. 16-án halt meg. Temetése örösi részvét mellett f. hó 18-án folyt le, midőn is földi tetemet a Westview Cemeterjbe helyezték örök nyugalom-ra. Megfőt férje, gyermeke, valamint Pittsburghban lakó fiúve, míg Szeged-en szülei és nővére, valamint nagy számu rokonsága gyászolják.

CONNECTICUTI ÉS NEW JERSEY HIREK.

TEPLOMSZENTELÉS KÉT R. KATH. HITKÖZSÉGBEN.

WOODBRIDGE, N. J. — Az öndülő hitközségé alakult Woodbridgen épít-tett gyönyörű nagy templomot Walsh J. Tamás trentoni püspök augusztus 28-án, vasárnap délután 2 órákor fogja felszentelni. Az ünnepi szöveg Mar-cinkó József passieib plebánus lesz. Kivül résztvesznek az ünnepélyen Ra-dócsy Károly new brunswicki, Tom-esányí Kálmán trentoni, Kovalecky Victor perth ambolyi esperes, Sasváry Ferenc newarki, Fröhlich János new-yorki, Tamásy Máttyás new yorki, Szemán János new jersey plebánusok, dr. Kemens István, az Isteni Szeretet leányainak vezetője.

Smoliga Béla helybeli plebánus re-méi, hogy a woodbridgi jó magyar nép egyházi örömmel nemcsak a szentélyt nyitja meg az új hitközség igazi vallásos életét.

SO. RIVER, N. J. — A leégott templom helyébe épített szép új templom felszentelését f. hó 28-án, vasárnap fogja végezni Walsh J. Tamás trentoni püspök fényes pápi segédlet-tel. Az ünnepi szöveg Csákornyai Ist-ván chromei plebánus lesz.

A környékbeli magyarság remélhető-leg kivétel nélkül megjelenik a hitköség örömmel.

A MUNKA VÉRTANUJA.

CHROME, N. J. — Molnár Jánost munka közben elkapta a gép, s hosszú kínos szenvedés után behalt sérülésébe. Fele-sége és öt gyermeke gyászolja. Molnár tagja volt a bridgeporti Rákóczi Egyletnak. Mult év jú-lius 12-én áldott meg a tagnak. A tragikus baleset július 27-én, pár nappal az egy évi tagság után érte a gondos családfőt. Mintegy az egy év letelt, Mol-nár családja 1000 dollár biztosítási díjra tartatható igényt s a Rákóczi Egylet titkári hivatala a napokban már el is küldte az 1000 dolláros checket az özvegynek, illetve az árva-
 CHROME, N. J. — A new jerseyi kis Chrome község római katolikus hitközségének népe aug. 7-én, vasár-nap délután tartotta évi rendes piknik-jét a Lengyel Hallban.

A hattagú cigányzenekar áll kezdte húzni a talp alá valót, mikor hatalmas nyári eső keletkezett.

A vidgatók mind bevonultak a Hall tágas termébe s ott jártak a beickáló villám fénye és az ijesztő hangu mennydörgés közepette a szép magyar táncokat.

Dacára a kedvezőtlen időjárásnak, a mely sokakat távol tartott e mulat-ságtól, a beérő este 188 dollár volt. A mulatóig főrendező a mindenről gondoskodó dr. Csákornyai István-plebánuson kívül a templom két tés-tője: Szoák János és Makai János voltak. Táncrendező Jákab János volt. A belpói jegyekt Troskó Mihályné és Sztrela Mihályné: az ice creamet Kondás Fáni, Debray Ferencné és Kovács Gy-né; a hídig és meleg hú-

KERESZTELŐ.

BRIDGEPORT, Conn. — Vi-dám családi ünnepély folyt le a Veszpremm, ill. szentkirályi honfittársunk és neje barátságos otthonában, amikor újszülött leánykájukat Aranka, Zsófia névre keresztelték a State streeti református templomban. A ma-gyars kereszteleőn résztvettek: Vincze Lajos és neje kereszt-szüők, Kovács Dezső és neje, Horváth Gábor és neje, Petrucz Sándor és neje, Bors Márton és még mások. A pompás lakomá-hoz a zenét William Sift és ki-tűnő tanítványai: Závory Gá-bor, ifj. Gazsó István és Magyar Lajos szolgáltatták.

KERESZTSZENTELÉS.

CHROME, N. J. — Kedves ünne-pég keretében helyezték fel a chromei hívők a villámcsapás után helyre-igazított templom tornyának tetőjére a keresztet. A nagymise végén az un-yan megannyozott s az Oltáregylet által gyönyörű koszorúval díszített keresztet a Mária leányok kihozták az oltár elé, hol a hitközség plebánus, dr. Csákornyai István először is ünne-pélyesen megszentelte. A szentelés után az egész templom kivonult a templom melletti térsé, hol a rögtönzött szócska-ról a plebánus, szent beszédet tartott a keresztfőtől, mint a szentelésnek és a diadalnak fjárlőit.

Mután újabb megszentelése keresz-tel, mire a fehér ruhába öltözött Má-ria leányok sorfalat állva kezükbe vet-tek a tornyára erősitett csigán lógó kötelet s ezzel a keresztet a szől ga-lyakkal gyönyörűen feldíszített torny tetőjére hűsták. Itt a kíséremt Rosinkó Mihály és Jakab János cse-mesterék erősitették azt a tornyra, és ősi szokás szerint felkötözték.

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

NŐK BIZALOMMAL

fordulhatnak tanácsért hozzánk, levélileg is.

MEGVÁLTO GYÖGYSZERTÁR

2017 W. 25 Street, Cleveland, O

VALTOZÁSOK A MAGYAR APÁCA RENDBEN.

BRIDGEPORT, Conn. — A bridge-porti róm. kath. hitközség szárdjának eddigi főnöknéjét, T. Antonia nővert felvettes hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai, hanem a más-vallásu magyar ifjúságnak mindarán-rése, a akik években át kézimunkára tanított. T. Antonának a gyermek-eknek rendezett színházadást, nemkülönben évenként szokások kézimunka ki-állításai igaz elismerést vírtak ki sa-

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

PRESBYTEREK VÁLASZTÁSA.

Az egyházakésség közgyűlése Oláh Józsefet főgondnok bejelentése után, hogy több presbyter egyházakésségünkben el-távolozott, behívtva egyházakésségünkbe: Kovács Józsefet, Tóth Ferencot, Tarr Istvánt, Verec Mihályt és Mihály Ist-vánt, a pót-presbytereket, akiket Bor-sos István ref. lelkes esketett fel s kérte a gyülekezettel Isten áldását munkájukra.

ÜJKENYERI URVAOSOROSZTÁS.

A detroiti ref. egyházban aug. hó 28-án, vasárnap lesz Üjkényeri Urva-osoroztás. Ez a 21-ig minden este fől 8-tól 8-ig megtartják.

Borsos István, ref. lelkes. Oláh József, főgondnok. Verec József, jegyző.

A MAGYAR ISKOLA KÖLTSÉGELEŐ-IRÁNYZATA AZ 1921—22IK IS-KOLAI ÉVRE.

Bevétel: Tanítójából befolytat \$1400, Ref. női Egyesületétől \$520, Enkkertől \$150, Kegyes adományokból \$600, Ker-üljűsdigi Körül \$300, Berlet W. O. W. \$400, Ref. Kálvin János Egylet \$120, Berlet fűző zenekartól \$20, Szén perselye \$120, Karácsonyi kántálás \$100, Templom orgonista díj \$40, Vesz-: \$3780.00

Kiadások: Magyar tanító fizeté \$1100, Angol tanítónak \$600, Iskola takarító \$370, Iskolai javításokra \$250, Víz adó \$20, Suruló eszközök \$15, Adósság törlesztés \$1000, Adósság ka-mata \$250, Iskolai irások \$25, Toi-let papíra \$10, Gáz számlák \$20, Szén számlák \$50, Előre nem láthatókra \$100, Összesen \$4260.

Méreg: Remélhető bevétele \$3580, Előírt kiadás \$4260, Túlkiadás \$480, a mely nagy mulatságból lesz besze-zeze, vagy nem törleszthetünk 1000 dollár adósságot.

Eldirányzata az iskolai bizottság 1921. július hó 8-án. Elfogadta a presbyterium és a közgyűlés 1921 jú-lius hó 24.

Borsos István ref. lelkes, iskolaakésség elnök. Oláh József iskola gondnok, Kérdi Károly iskolaakésségi jegyző.

DETROITI HIREK.

Közi BORSOS ISTVÁN, ref. lelkes.

A DETROITI-MAGYAR REF. EGYHAZ LEKÉSZI HIVA-TALÁTÓL.

Tanító — kántor választás.

DETROIT, Mich. — A detroiti ma-gyar református egyház tíz év óta tar-tott mindennapos iskolát. Háború előtt, az iskola fenntartását alig érte az egyházakésség anyagilag. A detroi-tiak lelkesnek fizettek havi \$33.33 centet, a segédlelkész tanítónak, havi \$10.000 lakbért. A többi fizetést a Magyar Misiótól kapta, lelkes, segéd-lelkész.

A vilgháború alatt megszűnt a hu-zai segély. Önfentartástól lett a det-roiti ref. egyház. Eveknek keresztül fi-zették lelkészének havi 200 dollár, kántor-tanítójának havi 120 dollár, a nagyművi visszavandorlás, a gyüleke-zet egyháznak, 345 egyháztag tért vissza a szülőhazába, megromlott a munkaviszonyok, az egyház kezdte nem birni az őriási iskolai terheket, napi 10—12 dollár iskolai kiadást. Az egy-háztagok két pártba szakadtak. Indit-veletlen hatósága áthelyezte a staten-islandi körpomba. Helyére került T. Narcissa nővér New Brunswickból, Antonia főnökné távozása fölött ószi-ték sajnálkoznak néma s a katolika-gyars gyermekek zsemai

CLEVELANDI K-R-Ó-N-I-K-A

Villamos összeütközés Cleveland határában

uszonkét sebesültje van a szerencsétlenségnek. — öt sebesült állapota aggasztó.
MAGYAROK IS VANNAK A SEBESÜLTEK KÖZT
Mind a két villamos vezetője leugrott és megmenekült a biztos haláltól.

A Waterloo road és E. 175th Street sarkán, a város határában orzalmos villamos szerencsétlenség történt szombaton délután 4 órakor. A Cleveland,ainesville és Eastern villamosvonalon egymásnak roant két utasokkal megtelt villamosok s a szerencsétlenség következtében huszonketten megsérültek, tizenhárom oly súlyosan, hogy kórházba kellett őket szállítani s ötnek állapotát gasztronák minősítették az orvosok.

Az összeütközés színterén nyolc hajlász kanyarodó van, de azért kétszáz lábnyiról láthaták egymást a villamosok. Mindkét motornak fékzett s azután leugrott a kocsiórl. Ha nem ugrottak volna le, szörnyűen megesetett volna, az összeütközés ugyanis olyan erővel történt, hogy mindkét villamos motor-művelője összetört.

A tizenhárom súlyosban megsebesült utast a Glenville kórházba szállították be. Ezek között van:
Horváth Mártonné, 52 éves, Stop 31, Wickliffe, O.
Jonás Mária 61 éves, özvegy, asszony, 13014 Edmondson ave. Egyiknek a sérülése se vesző.

MAGAS BIZTOSITÉK ALATT VANNAK AZ ITALCSEMPÉSEK

A kormány azt akarja, hogy a vádlottak ne zökhessenek meg.
UJABB CSEMPÉSZHÁJÓ
Visszaforult Canada felé, a midőn észrevették.

J. B. Waterworth szövetségi biztos magas biztosíték alá helyezte azokat, akiket a Venice yacht klubjának kapcsolatában whiskeycsempészettel vádolnak.

William L. Curry, a Venice kapitánya, 12,500 dollár biztosíték alá került, Ivy Burney, a csempészbanda clevelandi felárúsiója, 7500 dollár, s többi vádlott pedig 2000 dollár biztosíték ellenében kerülhet csak szabadságra.

Szombaton, kora hajnalban egy másik titokzatos hajó is került a clevelandi kikötő közelébe. A hajón nem érek a lámpák. Ennek ellenére a parti órák és a rendőrség emberei észrevették. Nagyon valószínűnek látszik, hogy a hajón lévő emberek is észrevették a rend őreinek a bizalmatlanságát, mert a hajót megfordították és eltűntek a sötétségben. Vagy visszatértek a nyílt vízre, vagy pedig valahol a keleti parton letették a hajó

NŐK BIZALOMMAL
fordulhatnak tanácsért hozzánk, levelezéssel.
(Válasz titoktartás mellett.)
MEGVÁLTÓ
GYÓGYSZERTÁR
2017 W. 25 Street, Cleveland, O. kczv

"Oroszországba"
utazhat irdánk által.
Makranczy Bros.
2815 Lorain Ave., Cleveland, Ohio

rakományát, ami minden bizonynyal viszkli volt.
A titokzatos idegen érkezéséről három helyről is jött értesítés a rendőrséghez. Az első az Otis Steel Company telephérol jött, a másik az E. 26 utcánál levő parti órházból és egy fia is telefonált, akinek a nevét azonban nem sikerült megtudni.

Hanna Hansen kapitány, a parti órák parancsnoka a hajójával meg az éjszaka cirkált a parton. De a titokzatos hajó eltűnése után többet semmiféle gyanús dolog nem történt.

Reggel négy órakor az Otis Steel Company telephérol telefonáltak a főkapitányságra, hogy egy hajó akar elöltük kikötni, amelyen nem ének a lámpák s amely általában igen gyanúsan viselkedik. A repülő órszag és a parti órák cutterja azonnal odasiettek, azonban addigra a titokzatos idegen hajó már eltűnt a ködben.

Öt órakor a főkapitányságra ismét érkezett telefonjelentés. Ezúttal egy fia jelentette, hogy az East 17-dik utca lábánál akar egy yacht kikötni, amely a t el fogásával kapcsolatban whiskeycsempészettel vádolnak.

A repülő órszag és a parti órák ismét rohantva siettek a megjelölt helyre, de hiába. Mire odaértek a titokzatos hajónak nyoma sem volt. A rendőrségen az a vélemény alakult ki, hogy a hajó vagy visszasietett a nyílt vízre, felhasználva a köd segítségét, vagy pedig gyorsan lefakta valahol a rakományát. Erre vonatkozólag pontos kutatást végeztek a parton, de képtelenek voltak bármit is felfedezni.

Dr. A. L. Király
uj nagy orvosi és sebészeti győzelemeket a
Buckeye Road és 116. St. sarkán, Cleveland, O.
Éjjeli felhívásokat, különösen sürgős eseteket, elfogadok.
ALLÁNDÓ GYERMEK KLINIKA.
Részletes sugár vizsgálat.
Iroda órák: d. e. 10-12-ig, d. u. 2:30-5-ig, d. u. 6:30-8-ig.
Telefon: Bell, Cedar 1474
Cuy. Princeton 533.

Divatós öltönyöket
OSZI ÉS Téli KABATOKAT
jutányos áron készíti
SARKADY BÉLA
2078 W. 30-ik utca, Cleveland, O.
187, 9, 91, 3, 5, 7

Az elcsábított nőt megölte a megunt csábító

Egy clevelandi asszony rémes tragédiája az ohioi Steubenvilleben.

ELFOGTA GYLKOSAT.

"Nem akartam, hogy más férfi legyen."

A délohoi Steubenvilleből egy megzúzott clevelandi asszonynak borzalmos haláláról hozott hírt a táviró. Mrs. Mary Fullert, egy clevelandi férjnek elcsábított feleségét megölte Samuel H. Ingle, a Cleveland és Pittsburgh vasutársaság konduktora, akit a szerencsétlen asszony megunt.

A gyilkosság egy vendéglőben történt, ahol Mrs. Fuller mint pénzügyi dolgozó, amióta Clevelandből Steubenvillebe szökött, Inglevel.

Mrs. W. V. Jones, a vendéglős felesége megpróbálta magával együtt a counter alá rántani Mrs. Fullert, de Ingle után hajolt s három golyót röpített Mrs. Fuller testébe. Egy golyó az arcán át a fejébe, ketőt meg a mellébe hatolt.

visszatér férjéhez és gyermekeihez Clevelandba.

A meggyilkolt asszonynak két leánya Wellsville, O-ban van, a nagynénjüknél. Itt járt náluk a szerencsétlen anya estőórkokon. Már avval a szándékkal tért vissza a vendéglőbe, hogy szakít a csábítóval s visszatér a férjéhez és gyermekeihez.

Ingle, amikor értesítették Mrs. Fullert haláláról, sajnálatát fejezte ki.

"Igen sajnálom, mondotta, — én volt mindenen. Most már nem bánom, akármilyen történet is legyen. Előttem, mert megunt és eldobott engem. Minden poklon keszkerült mentem, míg végre megszereztem ezt az asszonyt magamnak. Elhagytam a feleségemet és otthonomat, hogy őt boldogítsam. Hülyeség voltam hozzá/minden pillanatban, amióta összekertültünk. Nem vártam tőle, amit tett. Értésemet adta, hogy szakít velem s visszatér férjéhez. Szombaton történt ez. Hétfőn elmentem hozzá, hogy magyarázatot kérjek, de meztárogatt minden felvilágosítást. Erre én megmondottam neki, hogy azok után, amiket átszenvedtem érte, más férfié nem lehet. Gondoskodtam is arról, hogy ne lehessen."

Ingle két évvel ezelőtt ismerkedett meg áldozatával Wellsvilleben. Mrs. Fuller férjét értesítették a tragédiáról, már én is utazott Steubenvillebe, hogy hűtlen felesége temetéséről gondoskodjak.

ÖT KOCSIKÁZÓ
KITASZITOTT EGY
NŐT AZ AUTÓBÓL
Detektíveknek adták ki magukat, amiód a leányt beparancsolták kocsijukba.
MEGSEBESÜLT A FEJÉN
Elfogták mind az öt embert, akiket az autóban találtak.

A rendőrség letartóztatta a 26 éves Ralph Nordburgot, a 32 éves Frank Grosst, a 25 éves Roy Roset, a 32 éves James Patterson-t, és a 37 éves John Degmárt, a Press alkalmazottait egy néger leánynak, a 24 éves

Az első
californiai szőlő szállítmány
szeptember elején
megérkezik
Ha pénzéért szőlőt akar kapni, ha a szőlővásárlásnál pénzt akar megtakarítani, ha a legjobb minőségű californiai szőlőből akar mustot készíteni, akkor rendelését késedelem nélkül tegye meg.
A szőlő-drágább lesz, ha most rendel meg szőlőszükségletét, megtakarítja az árkülönbözetet.
NALUNK CSAK SZŐLŐÉRT FIZET,
a boxikat nem számítjuk, megkapja a teljes súlyt szőlőben.
Becsületes kiszolgálás, minden befizetett centért garanzálunk. Ha a szőlő nem jó, utolsó centig visszakereszt a előleget.
THE CALIFORNIA GRAPE CO.
361-364 HIPPODROME ANNEX, 715 PROSPECT AVE., CLEVELAND, O.
191, 94, 97, 99

DR. WIDDER
MAGYAR ORVOS ÉS SEBÉSZ
Rendel napokent 9-től 11-ig, délután 2-től 4-ig, este 6-tól 8-ig, vasárnap 10-től 12-ig.
8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.
A Vörös Kereszt Gyógyszertár felett.
Ohio State Phone: Princeton 700
Bell Phone: Garfield 5047.
kcz—4

MI KIGYÓGYITJUK
FEJFAJASÁBÓL.
Vizsgáltsa meg szemét a mi látásunk a megféle szemüveggel.
H. Miller & Son
EKSZERESZ ÉS LATSZERESZ
2832 Lorain Avenue, Cleveland, O.
k. áll.

DR. MAJOROS JANOS
magyar orvos.
8330 Broadway Road, Cleveland, O.
Rendel délelőtti 9-től este 8-ig.
Vasárnap 10-1-ig.
Maláta és Komló \$1
Ha malátát és komlót használ, miért nem használja a legjobbát?
PAR-EX MALT CO. Házhöz szállítjuk.
3412 LORAIN AVE. Tel. Edgewater 579. 5701 DETROIT AVE. Cleveland, O. kp—4

1483-ben Quasimodo már féltett ember volt. Néhány esztendőre a Notre-Dame harangzója lett, nevelőapjának, Claude Frollo-nak jóvoltából, aki viszont archidialonus lett, híbherrre Louis de Beaumont jóvoltából, aki pedig Páris püspöke lett 1472-ben, Guillaume Chantier halálakor, pártfogójának, Olivier le Danmiek, az Isden kegyelméből uralkodó XI. Lajos király borbélyának jóvoltából.
Quasimodo tehát a Notre-Dame harangzója volt.

Mikor kinézta a szakkból igazán, nagyon utánahatalt! A szegény kis ördögnek szemölcs volt a bal szemén, s feje a vállá közé húzódott, a hátgerince görbe volt, a mellcsontja kiállt, lábai kúcsavarodtak, de életkezelésük látszólag nem lehetett bár megerteni, hogy milyen nyelven gurgolyog, a sirsza erőre és egészségre vallott. Claude szánakozást csak növelte ez a rútság; haláláig fogadtatást, hogy fölnevelti ezt a gyermeket az őcsöze udorosságért; bármilyen hülyék, kövessék el valami kor a kisért, szülőjön melléte ez a nevében történt jócsöcsö számarra; egy kis utaválót akart neki gyűjtene, hogy mindent a fötetelében, arra az este, ha a kisértet egy napon ki találja fogyni öböl az aprópénzéből, az egyetelenből, amit a paradicsom tevében elfogadhat.

Megkeresztele fogadott gyermekét és Quasimodának nevezte, talán meg akarván jelölni azt a napot, mikor találta, vagy talán ki akarta fejezni ezzel a névvel, mennyire töféletlen, felemás természet volt ez a szegény kisfiú. És valóban, a félszemű, püpos, sánka Quasimodo igazán alig volt más, mint egy majdnem.

"Immanis peccatis castus, immanior ipse."
(Iszonyu juh pisztora, ömaga még iszonyúbb.)
III.
1483-ben Quasimodo már féltett ember volt. Néhány esztendőre a Notre-Dame harangzója lett, nevelőapjának, Claude Frollo-nak jóvoltából, aki viszont archidialonus lett, híbherrre Louis de Beaumont jóvoltából, aki pedig Páris püspöke lett 1472-ben, Guillaume Chantier halálakor, pártfogójának, Olivier le Danmiek, az Isden kegyelméből uralkodó XI. Lajos király borbélyának jóvoltából.
Quasimodo tehát a Notre-Dame harangzója volt.

Mikor kinézta a szakkból igazán, nagyon utánahatalt! A szegény kis ördögnek szemölcs volt a bal szemén, s feje a vállá közé húzódott, a hátgerince görbe volt, a mellcsontja kiállt, lábai kúcsavarodtak, de életkezelésük látszólag nem lehetett bár megerteni, hogy milyen nyelven gurgolyog, a sirsza erőre és egészségre vallott. Claude szánakozást csak növelte ez a rútság; haláláig fogadtatást, hogy fölnevelti ezt a gyermeket az őcsöze udorosságért; bármilyen hülyék, kövessék el valami kor a kisért, szülőjön melléte ez a nevében történt jócsöcsö számarra; egy kis utaválót akart neki gyűjtene, hogy mindent a fötetelében, arra az este, ha a kisértet egy napon ki találja fogyni öböl az aprópénzéből, az egyetelenből, amit a paradicsom tevében elfogadhat.

Megkeresztele fogadott gyermekét és Quasimodának nevezte, talán meg akarván jelölni azt a napot, mikor találta, vagy talán ki akarta fejezni ezzel a névvel, mennyire töféletlen, felemás természet volt ez a szegény kisfiú. És valóban, a félszemű, püpos, sánka Quasimodo igazán alig volt más, mint egy majdnem.

Idevől valami különös bensőséges kötelek fűzte a harangzót a templomhoz. A szegény szerencsétlen, akit ismeretlen színelésze és testi rútságá mindörökké elszárította a világról, aki gyermekkorá óta be volt zárva ebbe az áttörhetetlen kettős körbe, megszokta, hogy semmit se lásson a világból a templonfalakon kívül, melyeknek árnnyáiban meghuzódhatott. Amint növekedett és fejlődött, a Notre-Dame fokokozottom a tojás, a fészek, a ház, a haza, a világegyetem lett rá nézve.

És bizonyos, hogy volt valami rejtelmes és már előzetesen fennálló összhang e nyomorult teremtes s a hatalmas épület között. Mikor meg egészen kis csiny korában tekeverve és bukdácsolva máskzált a csucsevők homályában, emberarcával és állati testével mintha csak természetes csuszó-mászó állat lett volna ezeknek a nedves s homályos kőöccakának, melyekve a román oszlopoktól árnyéka annyiba zarátkozott.

A FOTOGRAFÁLÓ-MASINA HIRADÁSAI

CORNELIUS VANDERBILT Jr., kétszázötven évesen a világ leggazdagabb riporterere. Egyik new yorki napilapnál dolgozik a sokszoros milliomos, aki most Canadába utazott "vakációra".

A CLEVELANDI AMERIKAI MAGYAR ATHLÉTA KLUB CSAPATA, AMELY RÉSZT VETT A VÁROS JUBILEUMI DISZFELVONULÁSÁN
Balról jobbra: Mráz Albert, Csiky Bertalan, Csűr István, Makranczy Tivadár, Szepesti József, Hoffman László, Block Béla, Molnár Miklós, Zsunkán Valér, Nyerges Béla, Kanócz Dezső, Drotár János, Nyerges István, Frank Imre, Nagy Pál, Broszek Fülöp, Fencsik Odón, Szekeres Ferenc, Bercsényi József és mások.

CHARLES B. WARREN lett az Egyesült Államok új nagykövete Tokióban. Harding elnök alapos megfontolás után nevezte ki a fontos diplomáciai küldetésre a detroiti férfit, akire igazán nagy feladatok megoldása várhat a közeljövőben. A japán-amerikai "válság" örökösen fenyeget és így érthető, mily nagyfontosságú kérdés, hogy ki áll a tokiói nagykövetség élén.

TÖMEGES felvonulás Budapesten. A kép közepén teljes díszben lovagol a "pesti rendőr".

HEGEDÜS LÓRÁNT pénzügyminiszter beszédet tart a Jókai-szobor leleplezésénél.

NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁN földművelésügyi miniszter beszédet tart a kigazdák nagy-gyűlésén.

A LEFEGYVEREZÉSI konferencián szerepet követelnek maguk részére az amerikai nők is. Mrs. Maude Wood Park, Mrs. Gifford Pinchot és Mrs. Richard Edwards a napokban tartottak a Fehér Házban és arra kérték az elnököt, nevezzen ki egy női delegációt is a nagyfontosságú tanácskozásra.

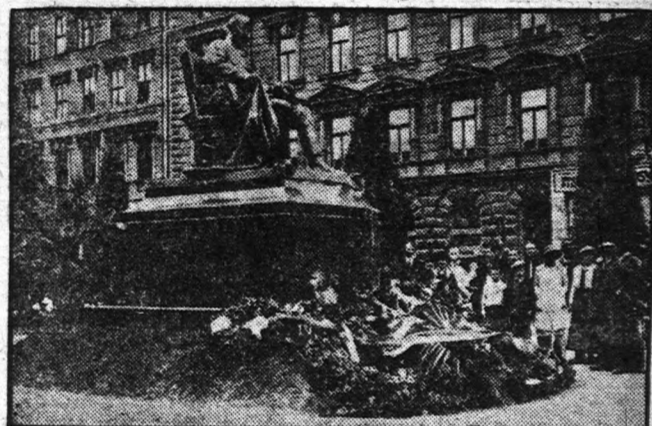
AZ EGESZ világ példátlan érdeklődéssel lesi azt az időt, amikor megkezdődik a lefegyverzési konferencia Washingtonban. Kétségtelen ma már, hogy Harding elnök felhívása meghallgatásra talált a világ minden részében. Eddig annyi bizonyos, hogy az Egyesült Államok delegátusának Hughes külügyminiszter és Lodge szenátor lesznek vezetők. A konferencia amerikai nagyságai közül a következőket mutatja be fentebbi képünk: felül, balról jobbra: Charles E. Hughes és Elihu Root; középtűt: Philander C. Knox szenátor; alul: George Sutherland, Oscar Underwood és Henry Cabot Lodge szenátorok.

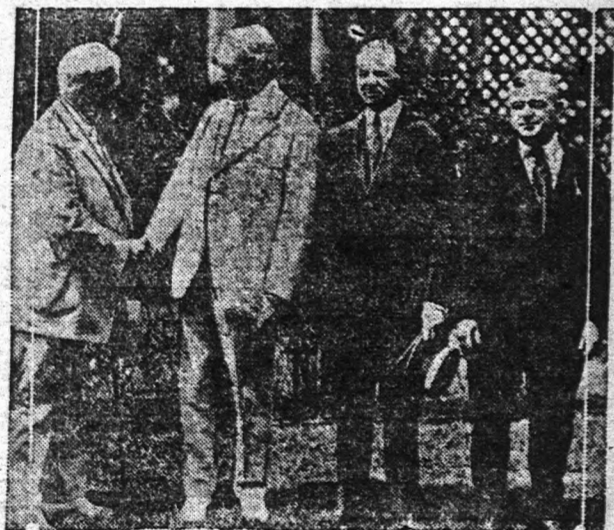
AZ ELMULT napokban leplezték le Bécsben Johann Strauss-nak, a halhatatlan valcer-királynak pompás szobrát.

MAGYAR gardák és kigazdák női csatlósai felvonulnak a budapesti nagy gazda-gyűlésre.

JÓKAI MÓR-nak, a halhatatlan, nagy magyar regény-írónak mostanában leleplezték szobrát Budapesten.

HARDING ELNÖK disztája lett a "repülők szervezetének". A választásról szóló díszokmányt a Marion; John A. Abel adta át a Fehér Ház urának. Abel estendőök óta közvetlen szomszédja Marionban az elnöknek.

A "csizmás" képviselők arcképcsarnoka

CS. KOVÁCS ISTVÁN, a csurgói (Somogy megye) kerület képviselője. Született 1879-ben Somogyvárosban; polgári foglalkozása: kigazda.

FÖLDÉS ISTVÁN, a pécsvásári (Heves megye) kerület képviselője. Született 1878-ban Aldebrűn; polgári foglalkozása: kigazda.

